

Nieuwe *balans*

“De nieuwe balans is evenwicht tussen rijk en arm, wit en zwart, westers en oosters, te veel en te weinig. Het gaat echter niet om geld”, aldus Jac Hielema van Economy Transformers.

TEKST JAC HIELEMA | BEELD SANNE SCHOUWINK

“Geld?”, gebaarde een klein meisje, vies gezichtje, kapot jurkje. Mijn ouders, de zakenpartners van mijn vader, hun aanhang en ik verlieten net een chique restaurant in Mumbai, India. Ik schudde mijn hoofd, want geld had ik niet op zak, mijn vader droeg de portemonnee. Zij viel op haar knieën, kuste m'n voeten en keek weer naar me op met angstige ogen, haar ene hand wrijvend over haar buik, haar andere om geld vragend. Weer schudde ik m'n hoofd. Intussen had, vlak achter me, het gezelschap plaatsgenomen in twee taxi's, werd ik naar binnengetrokken en reden we weg. Door de achterraut zag ik nog net hoe het meisje door een even vies, maar iets ouder jongetje met de vlakke hand in haar gezicht werd geslagen, links rechts links rechts.

Wat was nou eigenlijk het probleem? Was het de schrijnende tegenstelling tussen mij, die witte westerse welopgevoede rijke jongeling, en haar, dat donkere oosterse verwaarloosde arme meisje? Was het deze confrontatie tussen rijk en arm, wit en zwart, westers en oosters, te veel en te weinig eten?

Of waren het mijn schuldgevoelens? Mijn schrik? Mijn gevoelens van ongemak en onbehagen ook? Of raakte deze gebeurtenis mij omdat ik ooit een zusje had dat na een lang en pijnlijk ziekbed stierf toen ze vijf was en ik als zevenjarige probeerde haar dood te voorkomen? En die jongen sloeg dat meisje met de vlakke hand omdat ze geen geld van mij had weten los te peuteren? Zij wist niet dat ik geen geld op zak had.

Was het probleem de confrontatie tussen tegenstellingen: haar gebrek versus mijn overvloed, het idee dat zij donker

en arm was versus ik wit en rijk, haar kansarme versus mijn kansrijke toekomst? Toen dacht ik nog dat ontwikkelingsvraagstuk het probleem was: het westen was ontwikkeld en de rest van de wereld was onderontwikkeld. Wat een arrogante visie was dat eigenlijk.

Maar goed, dat ontwikkelingsvraagstuk maakte dat ik Tropische Cultuurtechniek ging studeren aan de Landbouwwuniversiteit in Wageningen. Ik wilde het vraagstuk begrijpen en mijn bijdrage leveren aan een oplossing ervan. Kortom: ik wilde ontwikkelingswerker worden. En misschien wilde ik wel van mijn schuldgevoelens af.

VERWARRING

Nu, ruim veertig jaar later (zou ze nog leven en zo ja, hoe zou het met haar zijn?) denk ik te weten wat het eigenlijke probleem is. Want wat als zij mij niet om geld, maar om hulp, een hug of nog iets anders had gevraagd? Wat als alle kinderen wereldwijd in liefde en vertrouwen mochten opgroeien? Wat als alle volwassenen de gezamenlijk geproduceerde koek eerlijk onder elkaar verdeelden? Ongeacht oorsprong, levensovertuiging, sekse, geartheid of huidskleur? Wat als ik destijds een totaal ander ontwikkelingsbegrip had gehad?

Het eigenlijke vraagstuk is gebrek aan inzicht in wat het betekent om mens te zijn en hoe ik op grond van een zuiver, waar en liefdevol begrip menswaardig kan samenleven met alle andere mensen op deze aarde. Zoals ik het nu zie, verkeert de mens in verwarring. Nog steeds. Over zichzelf. Over wie hij is. Over zijn oorsprong en bestemming. Over de zin en de waarde van het leven. Over zijn plek in het universum. Over zijn omgang met zichzelf, de ander en de aarde. Ook ik ben nog steeds in verwarring.

JAC HIELEMA: “ZOLANG ER KINDEREN BEDELEN, BEDEL IK.”

TEGENSTELLING

Over één ding ben ik niet meer in verwarring. Ik maak deel uit van die ene wereldwijde economie. Via de productie, distributie en consumptie van goederen en diensten ben ik verbonden met alle mensen. Ik denk aan de mensen die mijn kleren maken en mijn voeding produceren. Ik denk aan de mensen die mijn huis hebben gebouwd en de landschappen waarin zij zelf wonen. Alle mensen maken deel uit van één werkelijkheid. Doe ik anderen tekort, dan doe ik mezelf tekort. Zorg ik niet goed voor mezelf, dan zorg ik niet goed voor het geheel. Ik kan het niet voor mezelf op orde maken, als ik het niet ook voor het geheel op orde maak. Zolang er mensen sterven van de honger, sterf ik van de honger. Zolang er kinderen bedelen, bedel ik.

Wat ik destijds als tegenstelling ervaarde, de tegenstelling tussen mij, die witte westerse welopgevoede rijke jongeling, en haar, dat donkere oosterse verwaarloosde arme meisje, is in

werkelijkheid disbalans. Zij en ik maken immers deel uit van één werkelijkheid. De nieuwe balans is evenwicht tussen rijk en arm, wit en zwart, westers en oosters, te veel en te weinig.

Dus wat is het eigenlijke vraagstuk? Het is niet het geld, weet ik nu, fris gedoucht, schone kleren aan. ■

ACTUELE VRAAGSTUKKEN

Damaris Matthijsen en Jac Hielema van Economy Transformers schrijven voor het New Financial Magazine afwisselend een column over actuele vraagstukken met betrekking tot het financiële systeem, de uitwisseling en toewijzing van productiemiddelen, zin en betekenis van geld, eigendom, waarde en aarde. Meer informatie over Economy Transformers, zie www.economytransformers.nl.